

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2080/24
8.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Мирославе Вучетић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца: АА из ..., ЈМБГ ...; ББ из ... ЈМБГ ...; ВВ из ..., ЈМБГ ..., и ГГ из..., ЈМБГ ..., чији је заједнички пуномоћник Миодраг Јанковић, адвокат из Ниша, Страхињића бана 3, ПЦ “Амбасадор”, локал 53, против тужене Републике Србије-Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције, Београд, Булевар Михајла Пупина 2, матични број 07008104, чији је законски заступник Државно правобранилаштво Републике Србије из Београда, Косовска 31, ради утврђења дискриминације и другог, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П1 41/19 од 29.2.2024. године, у седници већа одржаној дана 8.8.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П1 41/19 од 29.2.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 41/19 од 29.2.2024. године, ставом првим, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су радно дискриминисани од стране тужене јер тужена није донела и одбија да донесе решење о престанку радног односа тужиоцима, као осталим запосленима тужене којима је донела решења о престанку радног односа закључно са 31.12.2013. године, а који су послове и задатке из надлежности Министарства унутрашњих послова обављали на територији АП КиМ након 1999. године, на основу којих решења је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање донео решења о признавању права на посебну пензију као неоснован. Ставом другим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је

тражено да суд забрани туженој дискриминаторско понашање којим одбија да тужиоцима донесе решење о престанку радног односа на основу којих би Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање донео решења о признању права на посебну пензију тужиоцима, као неоснован. Ставом трећим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да суд забрани туженој понашање којим одбија достављање решења о заснивању радног односа, решења о престанку радног односа и извештај за тужиоце Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање да су тужиоци послове из надлежности Министарства унутрашњих послова обављали на територији АП КиМ од заснивања радног односа 2009. године, како би Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање на основу достављених решења и извештаја донео решење тужиоцима о признавању права на посебну пензију, као неоснован. Ставом четвртим изреке пресуде одбачена је тужба тужилаца у делу у којем су тражили да суд наложи туженој да достави решења о заснивању радног односа, решења о престанку радног односа и извештај о тужиоцима Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за тужиоце да су тужиоци засновали радни однос код тужене 2009. године и да су обављали рад за тужену на територији АП КиМ од заснивања радног односа, како би Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање донео решења тужиоцима са признањем права на посебну пензију. Ставом петим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед дискриминације исплати износ од по 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.3.2019. године до исплате, као неоснован.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу побијајући је у целини из свих законских разлога.

Испитујући правилност ожалбене првостепене пресуде у складу са одредбом члана 386 став 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11, 55/14 и 18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужилаца неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбама члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку на коју се указује жалбом, а не ради се ни о неправилној примени материјалног права.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку следи: да су тужиоци радили код тужене од 2009. године, а да немају решења о заснивању радног односа; да су до јуна 2013. године примали плату од тужене, као и да им је тужена до краја 2013. године уплаћивала доприносе; да од јуна 2013. године не примају плату од тужене, али да им тужени није донео решења о престанку радног односа; да обављају рад код привремених институција Косова односно код тзв. “косовске полиције”, а која није у саставу тужене у еврима за осмочасовно радно време, али да им иста не уплаћује доприносе.

Тужиоци сматрају да тужена приликом одлучивања о њиховом радноправном статусу поступа дискриминаторски пошто им не уручује решења о престанку радног односа односно одбија да донесе за њих решења о престанку радног односа због чега они не могу да остваре право на посебну пензију, односно не могу да остваре права на доприносе па даље у вези са тим трпе душевне болове због дискриминације и с тога

даље сматрају да имају право на накнаду нематеријалне штете.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, а које је првостепени суд утврдио из писаних доказа којима је поклонио веру пошто их странке у току поступка нису оспоравеле, њихову истинитост односно веродостојност, нити пружиле доказе о супротном, те из исказа парничних странака и сведока, које је оценио као објективне, аргументоване и међусобно сагласне у свим битним елементима при чему нису доведени у сумњу другим изведеним доказима, првостпени суд је, с позивом на одредбе члана 21 Устава Републике Србије којима је прописана забрана дискриминације па је прописано да пред Уставом и законом сви су једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације те да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета и да се не сматрају дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима, као и с позивом на одредбу члана 14 Конвенције о заштити људских права и основних слобода према којој уживање права и слобода предвиђених у тој конвенцији обезбеђује се без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално или социјално порекло, веза са неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус и нарочито с позивом на одредбе члана 2, 3, 4, 5 и 6 Закона о забрани дискриминацији те одредбе члана 41 став 1, 43 став 1, 45 став 2 истог закона, којом је регулисано право о терету доказивања код института дискриминације, као и с позивом на одредбе члана 18 и 19 став 1 Закона о раду, полазећи од тога како је законски дефинисан појам дискриминације која представља тако свако неоправдано прављање разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључење, ограничење или давање првенства) у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосно добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима тумачењем законске норме, извео закључак да постоје два елемента дискриминације као правног института и то акт дискриминације који обухвата прављење разлике односно неједнако поступање у односу на неко лице или групу лица и лично својство односно основ дискриминације који представља разлог зашто неједнако поступање постоји односно зашто се дискриминација врши путем једне или више радњи, али је битно да су остварена оба наведена услова па је имајући у виду наведено, првостепени суд подвођењем утврђеног чињеничног стања под цитиране материјалноправне одредбе нашао да у конкретном случају тужена није учинила повреду начела једнаких права и обавеза-дискриминацију у односу на тужиоце јер у конкретном случају тужиоци нису било којим актом или пропуштањем дискриминисани поступањем органа тужене, ни на непосредан ни на посредан начин, нити су тужиоцима због неког личног својства неоправдано ускраћена права и слободе. По налажењу првостепеног суда дискриминација је могла настати једнио у различитој тј. неједнакој примени Уредбе о условима за остваривање права на посебну пензију запослених у Министарству унутрашњих послова на територији АП КиМ, а што овде није случај, не ради се о неједнакој примени Уредбе, већ се ради о томе да је по

мишљењу органа тужене, заузетог у поступку вршења својих овлашћења, у моменту одлучивања о правима тужилаца било потребно прекинути поступак до доношења одлуке о претходном питању-достављању списка лица који садржи неопходне податке за утврђивање посебних права и копија решења о престанку радног односа бивших запослених на КиМ па да је спорно само право тужилаца на доношење решења о престанку радног односа код тужене и решења о остваривању права на посебну пензију, а за наведена спорна права обезбеђена је заштита, али у другој врсти поступка, управном поступку или у поступку за накнаду штете, поводом незаконитог или неправилног рада државног органа, евентуално управном спор, па без обзира што су понекад неки поступци и акти неправилни или неправични, они се ипак не могу сматрати дискриминаторским, те се заштита од таквих понашања остварује евентуално другим средствима, а не онима који су намењени заштити од дискриминације и што је најважније тужиоци нису учинили вероватним да је различито поступање органа тужене према њима у односу на друге запослене којима је признато право на посебну пензију било засновано на неком личном својству у смислу одредбе члана 2 Закона о забрани дискриминације па је с тога првостепени суд одбио тужбени захтев за утврђење дискриминације и с тим у вези да се забрани туженој дискриминаторско понашање односно понашање којим одбија достављање решења о престанку радног односа, извештаја односно одлучио је као у првом, другом и трећем ставу изреке, одбацио је тужбу у ставу четвртном као у садржини тог става јер давање таквих налога не спада у судску надлежности и на крају одбио и захтев за накнаду нематеријалне штете због душевних болова због дискриминације јер кад нема дискриминације нема ни основа за такву накнаду, што је везан захтев, односно одлучио као у петом ставу изреке првостепене пресуде.

Другостепени суд у потпуности прихвата чињенично стање утврђено у првостепеном поступку, као и примену материјалног права од стране првостепеног суда па с тога детаљно не образлаже пресуду применом одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 18 Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 24/05 са изменама и допунама) прописано је да је забрањена непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење, као и запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовниско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Одредбом члана 19 став 1 Закона о раду прописано је да непосредна дискриминација, у смислу овог закона, јесте свако поступање узроковано неким од основа из члана 18 овог закона којим се лице које тражи запослење, као и запослени, ставља у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији. Одредбом става 2 истог члана истог закона прописано је да посредна дискриминација, у смислу овог закона, постоји када одређена наизглед неутрална одредба, критеријум или пракса ставља или би ставила у неповољнији положај у односу на друга лица-лице које тражи запослење, као и запосленог, због одређеног својства, статуса, опредељења или уверења из члана 18 овог закона.

Првостепени суд је довео у везу горе цитиране одредбе Закона са одредбама Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник РС” бр. 22/09), а који прописује

појомове “дискриминација” и “дискриминаторско поступање”, као и осталим горенаведеним одредбама материјалног права, па је њихвом правилном применом на утврђено чињенично стање, правилно закључио да су неосноване тврдње тужилаца да су дискриминисани, посебно јер дискриминације подразумева прављење разлике у односу на неко лично својство (чл. 2 Закона о забрани дискриминације), а у овом случају за такву ситуацију односно постојање угроженог личног својства нема чињеничне потврде. Чињеница да су тужиоци од 2009. године радили за тужену не може да се сматра обележјем нечије личности пошто место где неко ради не одређује његов лични идентитет у генеричком смислу. Управо зато, овде нема основа за закључак да је тужена користећи неко лично својство тужилаца извршила акте дискриминације према тужиоцима, дискриминаторски поступала, дискриминисала их на било који начин, па ни недоношењем решења о престанку радног односа и да су због тога они стављени у неповољнији положај, нити услова за тражено утврђење, како то правилно закључује првостепени суд.

Ради наведеног, правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају није било законских услова да се утврди да су тужиоци претрпели дискриминацију, како су тврдили, на радну од стране тужене, на начин ближе описан.

Како је тужбени захтев тужилаца у делу у коме су тражили да се утврди да су претрпели дискриминацију на раду од стране тужене неоснован и у односу конекситета са захтевима да суд забрани дискриминацију и да забрани понашање за које тужиоци сматрају да је дискриминаторско као и захтевом за накнаду нематеријалне штете тужиоцима због претрпљене нематеријалне штете због дискриминације на раду, то је, у конкретном случају, првостепени суд правилно одлучио као у ставу првом, другом, трећем и петом изреке првостепене ожалбене пресуде. Правилна је и одлука у ставу четвртном првостепене одлуке јер је и она донета правилно са разлога које у свему прихвата и првостепени суд јер у надлежности суда није да даје налоге за достављање решења и извештаја, како другостепени суд прихвата у целости образложење првостепеног за ову одлуку, посебно не образлаже овде, односно разлоге не понавља.

Следом наведеног, код околности да је жалба тужилаца у целини неоснована, овај суд ју је одбио, а првостепену пресуду потврдио у целини.

Како је жалба тужилаца одбијена као неоснована, то је захтев истих за накнаду трошкова поступка по жалби одбијен применом одредбе члана 153 Закона о парничном поступку и одлучено је решењем садржаним у ставом другом изреке ове пресуде.

На основу изложеног применом одредаба члана 390 и 165 ст. 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 55/14 и 18/20) одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Васић, с.р**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**

